

DATUM
2015-09-29
ERT DATUM
2015-06-22

DIARIENR
2015/145-4
ER BETECKNING
S2015/2282/FS

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Nästa fas i e-hälsoarbetet (SOU 2015:32)

Statskontorets synpunkter rör de förslag i betänkandet som handlar om

- en ny samverkansorganisation (kapitel 7)
- inrättandet av en Samverkansnämnd som ska besluta om krav på interoperabilitet i informationssystemen (kapitel 11)

Statskontoret avstyrker dessa förslag.

Utredningen föreslår att en styrgrupp, en koordineringsgrupp, en Samverkansnämnd och en nationell samordnare införs samt att en nationell handlingsplan ska tas fram. Statskontoret anser inte att utredningens förslag tydliggör roller och ansvarsfördelning mellan redan existerande aktörer och dem som föreslås. I stället riskerar förslaget att skapa en ny struktur med delvis överlappande ansvar mellan aktörerna. Statskontoret anser att det finns en risk för att det skapas en överbyggnad som kan leda till otydliga roll- och ansvarsförhållanden, vilket inte främjar effektiviteten inom e-hälsoområdet.

Statskontoret tar också upp utredningens bedömning av tillsynen av behandling av personuppgifter i informationshanteringen (kapitel 14).

Risk för otydliga roll- och ansvarsförhållanden med en styrgrupp

Statskontoret anser att det finns en risk för att förslaget med att inrätta en styrgrupp där Regeringskansliet (Socialdepartementet) är ordförande medför otydliga roll- och ansvarsförhållanden mellan regeringen och E-hälsomyndigheten. Det är dock viktigt att säkerställa att det finns mottagarkapacitet i Regeringskansliet för att bereda förslag på detta område, men detta kan lösas på andra sätt. Till exempel har Näringsdepartementet inrättat en enhet för e-förvaltning för generella digitala förvaltningsfrågor inom offentlig förvaltning.

... en nationell samordnare...

Utredningen lämnar även förslag om att regeringen ska utse en nationell samordnare vars uppdrag ska vara att leda uppbyggnaden av samverkansorganisationen för det nationella utvecklingsarbetet på e-hälsoområdet.

Statskontoret anser att det även med denna konstruktion finns risk för otydliga roll- och ansvarsförhållanden, i detta fall mellan E-hälsomyndigheten och den föreslagna nationella samordnaren. Samordnaren föreslås vara ordförande i styrgruppen och leda uppbyggnaden av Samverkansnämnden. Statskontoret har tidigare redogjort för att nationella samordnare vanligtvis organiseras antingen som en fristående kommitté eller som en funktion inom Regeringskansliet och inte i nämndmyndigheter (*Nationella samordnare - Statlig styrning i otraditionella former, Om offentlig sektor, 2014*).

... och en samverkansnämnd

Statskontoret instämmer i att det finns behov av en mer strukturerad samverkan för att åstadkomma en mer enhetlig nationell lösning för e-hälsa. Utredningen föreslår dock en påbyggnad i stället för att renodla rollerna för de aktörer som redan finns i systemet. Statskontoret anser att det finns risk för otydlighet och konkurrens mellan den föreslagna Samverkansnämnden och E-hälsomyndigheten. Till exempel kan det uppstå parallella strukturer och intressekonflikter mellan Samverkansnämnden och E-hälsomyndigheten, samt mellan nämnden och E-hälsomyndighetens styrelse. Detta eftersom beslut i nämnden i delar kommer att påverka myndigheten. Nämndens beslut gäller samtliga aktörer som berörs av besluten. De beslut som fattas i nämnden gäller alltså även för E-hälsomyndigheten och är därmed överordnade E-hälsomyndighetens styrelse och generaldirektörens beslut.

Statskontoret anser att en fråga som i stället bör prövas är att E-hälsomyndigheten bemyndigas att utfärda föreskrifter om krav på interoperabilitet.

Tillsyn över informationshanteringen riskerar att bli för svag

Utredningen ser stora behov av att tillsynen riktas mot informationshanteringen i större utsträckning än i dag. Utredningen menar dock att det inte finns något behov av att ändra uppdraget till Inspektionen för vård och omsorg, då myndigheten redan i dag har en instruktion som möjliggör en nära samverkan med andra tillsynsmyndigheter.

Om regeringen vill stärka tillsynen över informationssystemen menar Statskontoret att det inte är tillräckligt att tillsynsmyndigheterna inom ramen för sina nuvarande uppdrag i samverkan ska granska informationssystemen ur ett användbarhetsperspektiv.

Dessutom har Statskontoret tidigare framfört att Inspektionen för vård och omsorg har ett mycket begränsat utrymme för det riskbaserade arbetssätt som utredningen föreslår, då resurserna till stor del ägnas åt annan verksamhet (*Patientklagomål och patientsäkerhet- Utvärdering av hanteringen av enskildas klagomål mot hälso- och sjukvården, 2014: 23*). Sammantaget riskerar frånvaron av förslag på detta område att leda till en bristande tillsyn över informationshanteringen.

Generaldirektören Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Katarina Johansson, föredragande, var närvarande vid den slutgiltiga handläggningen.

Ingvar Mattson

Katarina Johansson